

nem állja meg a helyét és kioktatja Pohata képviselőt, hogy a parlamenti szószékéről nem lehet komolytalan hadakozásokat folytatni.

Lupu dr. védelmére kell párthívének és indulatos hangon esodálkozását fejezi ki Raducanu miniszter agresszív hangja fölött. Lupu szavaira óriási botrány keletkezik. Iov besszarábiai képviselő bekiáltja a tumultusba, hogy amit Pohata mond szemszédett hazugság. Erre a botrány még elementárisabb erővel tör ki. Lupu volt miniszter követeli, hogy Iov vonja vissza sértő kijelentését, mire a képviselő visszavág, hogy Besszarábiában hazugság alatt azt értik, ami nem igaz.

A rend nagy nehezen helyreáll, mire Horia Maniu köszönetet mond Popovici pénzügyminiszternek az expozéért és azon reményének ad kifejezést, hogy a kormány megfelelő gondot fog fordítani a mezőgazdasági hitelproblémákra is. Popovici Mihály megígéri, hogy a kormány legfontosabb feladatának fogja tekinteni a mezőgazdaság talpraálltatójának kérdését.

A fővárosi panama

Ezután Vaide belügyminiszter válaszul Pompiliu Jonitescu és Radulescu képviselők tegnapi interpellációjára a fővárosnál történt visszaélések ügyében a belügyminiszter kijelenti, hogy a nemzeti parasztpárt az egészséges állami élet legelőlényebb feltételének tartotta mindig a tisztességes közigazgatást. Tekintettel arra, hogy a főváros ügyeinek a köztársaságban igen súlyos vádak merültek fel, a kormány, akárcsak a Lupas-féle panama esetében, ennek az ügynek az aktáit is átteszi az ügyésznek.

Duca egyetért a belügyminiszterrel abban, hogy igazságot akar deríteni a fővárosnál történt visszaélések ügyében de véleménye szerint illet volna megvárni Costinescu volt főpolgármester szenátusi interpellációját, amelyet már 14 nap óta nem tud előterjeszteni.

Vaide belügyminiszter meg van elégedve Duca nyilatkozatával és megmagyarázza, hogy az ügyet azért tartotta olyan sürgősen elintézendőnek, mert egy pillanatig sem tűrhette meg az esetleges látszatát sem annak, hogy a kormány talán el akarná tussolni a fővárosnál történt panamákat.

Az orvostudomány mai állásponjtja szerint **gyógyíthatatlan betegek,** betegek kezelését vállalja a cetrá létesült **Diätetikai Sanatorium** Tevé g stást nyújt: Diätetikai Sanatorium Carei-Mari, Jud. Salaj.

Influenzánál és az összes légzőszervek haratos bántalmánál, mint köhögés, rekedtség, stb. valamint a gyomor-égésnél a legjobb a **Málnási SICULIA gyógyvíz** Mindenütt kapható!

Londonból megérkeztek a legújabb

original, Tweed'

kelmék kabátokra és costümökre.

Crepelák, Charmoll-nok és Kaschák az összes divatszineken ruhákra.

Grünwald & Steiner

nő divatkülönlegességekáruháza

Piata Unirii 12.

Hamis ezerlejeseket gyártott egy Máramarosszigeten szolgáló tisztiszolga

Az első darab értékesítésénél rajtavesztett, mert elfelejtette a tökéletesen hamisított bankókat megszámozni

(Sighet-Máramarossziget, február 27. Az Új Kelet tudósítójától.) A bűnös uton való pénzszerzés legveszedelmesebb módját választotta Kovács Gyula kovásznai fiú, aki Máramarosszigeten az ötödik divizionál teljesített katonai szolgálót. Pénzt hamisított, ezerlejeseket s a hamis bankókkal akart magának kényelmet, pompát és az otthoni polgári életnél sokkal nagyobb szerűbb életlehetőséget biztosítani. De alig hogy gyümölcsöztette volna hosszú hónapok izgalmas, rettegéssel teli munkáját, a hatósági közegek lefűltek és ma a hideg kárcesterben várja sorsának további irányítását.

Kovács Mihály Háromszék megye egyik csendes falujában, Kovásznán folytatja évtizedek óta a lakatos mesterséget. Az elmúlt évben, hogy hogy nem, engedett fia kérésének és hozzá fogott egy bankóprés csinálásához. A prés elkészült, közben a fia bevonult és amikor Gyula hazament szabad-

eságra, már friss, ropogós ezresekkel fogadta az apja.

Amikor Kovács Gyula visszatért Máramarosszigetre, mekilátott az ezresbankók értékesítéséhez. Átadott belőlük néhány darabot egy kámerádjának, aki a nagyváradi kórházba lett küldve kezelés végett és megegyezett vele abban, hogy a kapott összegben testvériesen megosztózkodnak.

Egy dolgot azonban mégis elfelejtett Kovács Gyula: a bankókat megszámozni! S amikor a kezelés alatt álló katonára fel akart váltani egy ilyen üsületű ezrest, letartóztatták és a váradi rendőrség megindította a nyomozást.

Vasárnap reggel a szigeti sziguranca átiratói kapott a váradi rendőrségtől, melyben kéri egy állítólagos Kovács Gyula nevű katonára ellen pénzhamisítási ügyben indítsák meg a nyomozást. A sziguranca részéről Radu

és Kiss Komiszárok felkeresték Kovácsot, aki egy őrnagynak a szolgálója és hosszas vallatás után, előadott 29 darab ezresbankót, ami a Szigeten levő készletet képezi.

Radu komiszár megmutatta nekünk a hamis pénzjegyeket. Az egyik oldalnak a festékkeveréke, valamint a víznyomás tökéletes. A másik oldalon viszont már csak festék foltok láthatók. A seria hiánya viszont alig vehető észre.

A nyomozásban Radu Gyula és Kiss Lászlón kívül még részt vett a hatonai hatóságok részéről Pansescu százados is, és így sikerült a pénzhamisító banda másik két tagját, Márkus József és Nisztor Miklós saiget fiút is letartóztatni, akik a pénzjegyek értékesítésénél, valamint a megszámozásnál akartak Kovácsnak felelő játszani.

A walesi herceg éles kritikája az angol kereskedelemről

A birminghami ipari vásár megnyitására a walesi herceg meleg hangon emlékezett meg a munkanélküli bányászokról

London, február 27. — A brit ipari vásárt csütörtökön nyitották meg Londonban és Birminghamban. Ebből az alkalomból a kormány lakomát adott, amelyen a kereskedelmi miniszter elnökölt. A vacsorán megjelentek a többi között a walesi herceg, Baldwin miniszterelnök, az idegen hatalmak nagy követői és követői s az ipar és kereskedelem valamennyi ágának képviselői.

A walesi herceg felszólalásában engedelmet kért a külföldi vendégektől, hogy utálhasson a munkanélküliség problémájának szükséges megoldására. Felkérte Nagybritannia és a gyarmatok valamennyi irányadó személyi ségét, teremtsenek munkaalkalmat a munkanélkülieknek.

A herceg hangoztatta azt is, hogy nagyon kívánatos a legmodernebb eladó-módszerek alkalmazása.

Baldwin miniszterelnök szintén felszólalt s hangoztatta, hogy a különböző nemzeteket felölél brit birodalom jelentősége abban áll, hogy a brit korona fennhatósága alatt álló széles világon száz meg száz különböző nyelvet beszélő fajok között béke uralkodik és nincs, aki e békét sérteni merné. Kiemeli, hogy egy szép napon ugyanez esz az eset az egész világon. Mennél több fordulnak meg az üzletek üzleti ügyekben külföldön, annál inkább megtanulják, hogy bizniok kell egymásban. Egy országban egyedül nem lehet siker és nem lehet virágzó kereskedelem. Mennél inkább virágzik a kereskedelem, annál nagyobb a nemzetek alkotó részét tevő emberek jóléte.

A birminghami áruvásár megnyitása alkalmával a walesi herceg meglehetősen élesen bírálta az angol üzleti élet fogyatékosait. Külföldi

utjai alkalmával azt tapasztalta, hogy Angliától sok ezer mérföldnyire is piacok kínálkoznak az angol árucikkeknek de az angol üzleti körök nem használják ki a kitűnő kínálózó alkalmat s a közönség hiába keres és kér angol árucikkeket.

— Valami különösen nagy bajnak kell lenni kereskedelmünk körül, — folytatta a herceg — ha ilyesmi előfordulhat és fel kell tételeznem, hogy üzleti köreink nem tanulmányozták az illető helyi viszonyokat, vagy nem tördtek a fogyasztók ízlésével, vagy pedig nem a megfelelő árukat küldték oda. Ennek következtében elvesztették az illető piacot. Kötelességem nyilatkozni kmondani, hogy nem volna helyes

ha kivétel kereskedelmünk körül elismerő válleregetés-t biztosítamánk egymást, hogy minden rendben van, holott a dolgok nincsenek rendben. — Egész biztosan tudom, hogy valami súlyos hibánk kell lenni egész eladás rendszerünk körül, mert személyes tapasztalatok alapján mondhatom, hogy gyarmataink és a külföldi országok is gyakran hiába keresnek angol árucikkeket.

Beszédében a walesi herceg a munkanélküliséggel is foglalkozott és kitért az inséges bányavidékek beüzemlése közben szerzett tapasztalataira. Amikor felémlelte a bányászok nyomorát, az angol bányászokat s barátaink névvel illette.

Ma, csütörtökön kezdi meg

Lydia Potoczskája

világhírt jiddis művésztársulata

két napra terjedő vendégjátékát

Désén

a „Cinema Județean“-ban.

Vasárnaptól kezdve

Marosvásárhelyen játszik

a Zsidó Kulturházban. Jegyek elővételben az Ideál illatszertárban.

turestélye. te felkilenc Mizrahi e tében a re erdélyi Zs. 10 szám a kalomra az szabásu ni Mose Slome tartani Sék követi Nótá Mose Glas nézeti felfo előadó ism életét és m Klein Eliaf Nemzeti esz estélyt ezut meg. Kérjű nését. Venc zetőség.

A brassói brassói rpd nagy jelme Redout ter igékező zsidó társai tekint és álarcosbái kerültebb r ség fokozó mulatságot, meglepetése sói zsidó tá kötelességük megjelenje zel a bál a

A kolozsv A kolozsv cius 5-én, tartják meg toriei 99 ss ben tánccal gukat, amel fog sikerüln ifjuság köré vanul meg, nek sórjába leányai is agilitással sebb szóral amelyek a fogják tenni

Hangos a táncdelután eredeti inte összes te Ezeranyi apr fogja élvezé delután, al gyó, fiatal h tátnak az el feldiszített o talmas buffe no meg a r mér vendég sikert jósolá táncdelután 5 órakor les buszmegálló összes term

Periódikus fejlődésében ismert publ sät március kor a Mag gében, Fark lász Józsefi adása iránt lődés és hog tőség nyíljél ra, a Szöve tette. aniko látnak.

EGYESÜLETI ÉLET

A Zeiré Mizrahi Oneg Sabat kulturstélye. Március hó 1-én, péntek este félkilenc órai kezdettel tartja a Zeiré Mizrahi egyesület, Oneg Sabat keretében a rendes heti kulturstélyét, az erdélyi Zs. N. Sz. Str. Baroa L. Pop 10 szám alatti helyiségében, mely alkalomra az Oneg Sabat bizottság nagy szabású művészi programot állított össze. Mose Slomo Weisz fog bibliai előadást tartani Sétel a tónában címmel, ezt követi Nóta Sándor előadása Rabenu Mose Glasner bibliográfiája és világnézetű feljegyzése címmel, melyben az előadó ismerteti fogja Glasner Mose életét és műveit, ezután következik Klein Eliahu folytatódásos előadása Nemzeti eszme és nevelés címmel. Az estélyt ezután is nagy érdeklődéssel meg. Kérjük a tagok pontos megjelenségét. Vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

A brassói «Ivria» jelmezes bálja. A brassói sportegyesület március 2-án nagy jelmezes álarcsobált rendez a Redout termében. A nagysikerűnek ígérkező táncmulatság elé a brassói zsidó társadalom szívesen érdeklődésel tekint az előreláthatólag a jelmezes álarcsobál egyike lesz a szezon legsikerültebb mulatságainak. A rendezőség fokozott ambícióval készíti elő a mulatságot, amelyet a legkövetesebb meglepetések fognak tarkítani. A brassói zsidó társadalom tagjai egyébként köteleseknek is lenniük azzal, hogy megjelenjenek az Ivria bálján, mert ezzel a bál anyagi sikerét biztosítják.

A kolozsvári sómérek jelmezes bálja. A kolozsvári sómér csapatok március 5-én, vasárnap délután 5 órakor tartják meg saját otthonuk, Calea Victoriei 99 szám alatt levő helyiségében táncmulatságot egybekötött táncmulatságokat, amely előreláthatólag igen jól fog sikerülni. A táncmulatság iránt az ifjúság körében nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert a rendezőség, melynek sorában Kolozsvár legbájosabb leányai is ott vannak, fáradságtalan agilitással készítik elő a legkövetesebb szórakoztató sómérvényeket, amelyek a táncmulatságot szívesebbé fogják tenni.

Hangos a város a kolozsvári sómér táncmulatság hírével, mely eltérő az eredeti intenciótól, az új somérotthon összes termeiben lesz megtartva. Ezernyi apróság, számtalan meglepetés fogja élvezetessé tenni ezt a táncmulatságot, ahol minden szórakozni vágyó, fiatal hölgyet vagy urat szívesen látnak az elmés sómérek. Az izlésesen felkészített otthon kellemessége, a hatalmas buffet, a meglepetések sorozata, no meg a nem megvetendő, híres sómér vendégszeretet, előre is hatalmas sikert jósolnak ennek a délutánnak. A táncmulatság kezdete, vasárnap délután 5 órakor lesz a Calea Victoriei 99 (autobuszmegálló) alatti lévő sómérotthon összes termeiben.

Periódikus jelenségek a társadalom fejlődésében címen tartja Halász József ismert publicista tudományos előadását március hó 1-én, péntek este 8 órakor a Magánalkalmazottak Szövetségében, Farkas ucca 7 szám alatt. Halász Józsefnek ezen tanulságos előadása iránt városszerte nagy az érdeklődés és hogy mindenki számára lehetőség nyíljon annak a végighallgatására, a Szövetség azt teljesen díjtalanul tette, amikor is vendégeket szívesen látnak.

Modern állami malmok felállítását tervezi Madgearu miniszter

Leszállítják a liszt és tengeri liszt kiviteli illetékét

(Bucuresti-Bukarest, február 27. Az Uj Kelet tudósítójától) Tekintettel arra, hogy holnap délelőttre minisztertanácsot hívtak össze, az ugyancsak délelőttre tervezett legfőbb gazdasági bizottsági ülés délutánra marad. Információink szerint a gazdasági bizottság ülésén egy egész sereg nagyfontosságú intézkedés keretében tervezte a kormány. Madgearu miniszter az ülésnek javaslatot fog tenni

bizonyos investíciókra, amelyek modern malmok felállítását tennek lehetővé. Ugyanakkor a kereskedelemügyi miniszter javasolni fogja, hogy a liszt és a tengeri liszt kiviteli illetékét szállítsák le.

Bukarest, február 27. A kormány ma távirati értesítést kapott az olasz bankoktól, amely közli, hogy a román kölcsönből az Olaszországba lejegyzett 8 millió

dollárt, a bankok hajandók azonnal a kormány rendelkezésére bocsátani.

Popoviciu pénzügyminiszter a kormány nevében táviratilag válaszolt az olasz bankároknak, megköszöntve a nyilvános közlést, de az ajánlatot azzal hátrította el, hogy a kölcsön beinkasszállásáról a kormány a kölcsönszerződésben lefektetett klauzulák szerint fog gondoskodni.

Oriási panamára bukkantak a bukaresti diákokotthonban

(Bucuresti-Bukarest, február 27. Az Uj Kelet tudósítójától) Az „Ultima Ora” ma délutáni száma egy újabb nagyszabású panama adatait közli. A legnagyobb panama egy robbant ki, hogy a diákokotthonok szállítóinak küldöttsége felkereste Costachescu közoktatásügyi minisztert, akinek elpanaszolták, hogy élelmiszer-szállítás miatt több mint 18 millió lejre tehető követelésükhöz nem tudnak hozzájutni.

A közoktatásügyi miniszter megígérte, hogy a követelést a rendelkezésére álló alapokból rövid időn belül ki fogja egyenlíteni, de ugyanakkor vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy ki felelős a kifizetések elmaradásáért. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt. Kiderült, hogy ez az ominózus 18 millió lej, amely a könyvekben ki lett utalva, de a szállítók kezéhez nem jutott el, egy

egész halom nagyszabású visszaélést takar, amelyek eddig még megállapíthatatlan számú milliókkal károsították meg az államot.

A közoktatásügyi miniszter rendelkezése az ügy összes adatait áttették az ügyészséghez. Már is megállapítást nyert, hogy a panamák legfőképpen dr. Hamatnak, a diákokotthonok nemrégiben elmozdított igazgatójának nevéhez fűződnek.

Enyhe ítéletet kaptak a millenista-pör vádlottai, a vád koronatanuit pedig vád alá helyezték

A távollevő vádlottakat in contumaciam tiz, illetve öt évi fegyházra ítélték

(Cluj-Kolozsvár, február 27. Az Uj Kelet tud.) Kedd este het órakor elkezdődött az ítélet a kolozsvári millenista-pörben, mely a tárgyalás folyamán meg nyilvánuló hangulatot és a per nevezetesen atmoszféráját tekintve meglepően enyhe ítélettel végződött. A maximális büntetést Faluvégi Dénes és Magyarosy Márton vádlottakra három-három hónapban állapították meg a hadbíró-ság, míg a többi vádlottakat részben felmentette, részben pedig husz napig terjedő börtönbüntetésben marasztalta el. Ami a per szenzációját képezi, az a

Az egyik tanu jelen volt, amikor Magyary rossy a pénzt követelte Simától és bűnvádi feljelentéssel fenyegette meg. Sima erre a következő feleletet adta:

— Ha maga engem börtönbe akar juttatni, akkor vigyázzon magára, mert én hamarabb el tudom látni a baját.

A „Viata” egyik munkásnője, aki szintén tagja volt a bibliai társaságnak, a németek megérkezése előtt kérdést intézett Simához, hogy mit fog tenni, ha azok a pénzt követelik:

— Majd a sziguranca elintézi őket, — volt Sima felelete.

Ezután Pánya János tesz vallomást, aki elmondja, hogy a millenisták letartóztatása után a Viata-nyomdában jelen volt, amikor Anca és Berariu főtitkár beállított Angyalosi sziguranca detektív. Anca pénzt nyújtott

tak ellen indított eljárás megkezdéséig, hanem

mindaddig, míg a Viata-nyomda csödbe nem került, propagátora volt a millenista szektának.

Miután a védelem elegendőnek hitte a mentőtanuk vallomását, délután félöt órakor Ghilezan bejelentette, hogy eláll a többi tanuk kihallgatásától.

Nicolau vadbeszède következett ezután, aki földalatti propagandával, az állam, hadsereg és egyházak elleni felbujtás vádjával látja bűnösöknek a vádlottakat és a Marzescu-törvény rendelkezése szerint ötöt tiz évi terjedő fegyházbüntetéssel kéri sújtani a vádlottakat. Dr. Ghilezan védőügyvéd hatalmas beszédet tartott ezután, amelyben ismerteti a millenista szekta ideológiáját. Fulmináns vadbeszédet tart Sima és társai ellen és követeli a vádlottak felmentését és a vád koronatanuinak azonnali vád alá helyezését.

Az ítélet Ezután az elnök a vádlottaknak adja meg a végső szót, majd a hadbíró-ság

Nagy sikerrel fut a

Select-mozgóban

ítélhetőzatalra vonul vissza és egyórás tanácskozás után hirdeti ki verdiktjét. Az ítélet a távollevőket, és pedig

Paul Balzereth és Hanz Dollingert magdeburgi millenistákat a jogszék szerint a maximális 10 évi fegyházbüntetésben részesítette.

A belföldi vádlottak közül távollevő Nemes Lukács és Scourtu Dumitru vádlottakat öt-öt esztendő fegyházra ítélt. A többi elítéltek maximálisan háromhavi büntetést kaptak, amelyek mellé öt-ötezer lej pénzbírság és a politikai jogoktól való eltildítés jár. Az ítélet ugyanakkor elrendelte a vád koronatanuinak vád alá helyezését.

Petrovici Svetislav

legújabb filmje

hadbíró-ság verdiktjének az a függeléké amellyel a vád koronatanuit, és pedig Sima Jakabot, Filipoiu Onisiut és Thiesz Jakabot millenista propagandá vádjával vád alá helyezte és az azonnali vizsgálat megindítását rendelte el ellenük.

Viták a vád és védelem között

A meglepően enyhe ítélet és a vád tanuinak vád alá helyezése teljesen igazolja a kétnapi tárgyalás tanuvallomásait. A ma délelőtti tárgyalás ugyanis bővelkedett az érdekes részletekben, a melynek során kétségkívül bebizonyult, hogy a millenista szekta romániai működését egyesgyedül Sima Jakab irányította. Éveken keresztül ő volt a bibliai tanuló lapjának szerkesztője, a propaganda és toborzó cikkeit és a röpiratokát ő írta. Néhány esetben izgalmas vita támadt dr. Ghilezan védőügyvéd és Nicolau kapitány-hadbíró-ügyész között, mert Ghilezan az aktacsomók adataiból igyekezett bizonyítani Sima bűnrészségét. Nicolau meg akarja akadályozni, hogy Ghilezan Simát állítsa be a propaganda vezérének, mire Arama őrnagy, hadbíró-sági főügyész helyettes siet a kapitány segítségére és átveszi a vád irányítását.

A mentőtanuk vádolják Simát

A mentőtanuk hosszú sora vonult fel ezután, akik egyöntetien Simát vádolták nemcsak azzal, hogy tényleges irányítója volt a millenista szektának, hanem azzal is, hogy előbb kiszorította és azután börtönbe juttatta a vádlottakat.

Cárevics

át a detektívnek. Mikor Berariu megérkezett tőle, hogy milyen rubrikában fogja elkönyvelni ezt a kiadást, Anca így felelt:

— Beírom a főkönyvbe: Sima a sziguranca.

— En erre megjegyeztem — mondja Pánya — talán írjátok úgy be, hogy verdíj az elárult testvérekért.

Dr. Ciordariu kolozsvári ügyvéd elmondja, hogy a csőd ügyben jogképviselője volt a részvényeseknek. Sima ellen több mint ötszáz bűnvádi feljelentés fekszik bűnös pénzkezelés, csalás és sikkasztás címen a kolozsvári törvényszék előtt.

Sima a letartóztatások után is propagált

A délutáni tárgyalás során is a mentőtanuk vonultak fel. Az egyhangú valomásuk egyöntetien abban caucosodtak ki, hogy Sima nemcsak a vádlot-

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIOMU.

Calea Victoriei No. 47. Telefon 312/82

Bukarest

Szomban a királyi palotával. Telefon 312/83

Elsőrangú szálloda, teljesen átalakítva. 110 világos, elegánsan burorozott szoba. Pédás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, lift. Melegviz az összes emeleten. A letétele-Arak 150 lejtől felfele. sebb kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Matton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kászner Rezső,
Str. Caroli 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Ma Désre érkezik Lidia Potoczka jiddis művész-színhaza

Kolozsvári és nagyváradai sikerei után Désre érkezik Lidia Potoczka jiddis művészársulata. Ez a finom tonusú, izig-vérig modern művész-együttes, amely a jiddis színház tradícióit szerencsésen egyesíti a nyugati színház-kultúra legújabb eredményeivel, felejthetetlen élményt jelentett a zsidó színház barátainak.

Lidia Potoczka színhaza nem külső effektusokra és nem olcsó külső sikerekre épül fel, hanem a lélek nemesebb hurjait rezgeti meg és kifinomodott, elmélyült jáéktechnikájával adja a külső formák helyett a lényegét. Désen csütörtök este mutatkozik be Lidia Potoczka a Die Mame szerepében, melyben az új érzelmek minden skáláját játsza végig utánozhatatlan tökéletességgel. Szombaton este Perez három gyönyörű, misztikus egyfelvonásosát interpretálja az együttes, amellyel megnyerték Kolozsvár és Nagyvárad műértő közönségének rokonszenvét.

Désről Marosvásárhelyre látogat el az együttes, ahol vasárnap este a Zsidó Kulturházban kezdi meg vendégszereplését. A marosvásárhelyi szereplése elé már is nagy várakozással tekint a város egész közönsége.

A Palesztinahivatal közleménye: A Fabre Line hajóársaságtól vett értesülésünk szerint az Asia hajó Constancaából Jaffába nem március 9-én, hanem március 13-án indul.

Foch tábornagy magához vette a halotti szentségeket. Párisból jelentik: Foch tábornagy, az antant seregeinek győzelmes hadvezére, akinek hetek óta húzóbetegsége most válságosra fordult, tegnap az esti órákban rövid időre eszméletre térve, ájtatosan magához vette a halotti szentségeket. A kiadott orvosi bullettinek szerint Foch tábornagnak rendkívül nagy láza van és a pulzusa már alig ver.

Marburgban fegyveres rablók kényszerítették egy bank pénztárosát a kassza tartalmának átadására. Bécsből jelentik: Marburgban két fegyveres rabló jelent meg egyik pénztárosban és arra kényszerítették a pénztárosot, hogy a kassza tartalmát adja át. Két bankszolgálat pusztán kézzel nekiment a revolveres banditáknak, de ezek fegyverüket nem használták, hanem paprikával öntötték szembe a támadó szolgákat, majd zsákmányukkal együtt nagy gyorsasággal eltűntek. A két szolga állapota súlyos. A banditákat egyelőre nem sikerült kézrekeríteni.

Az Ujságíróklubban folytatják a modern tudományos megismerésről szóló előadásorozatát. Kádár Imre dr., a modern gnoziszról kezdett előadásorozatát vasárnaponként délelőtt 11 órakor az Ujságíróklubban folytatja. Legközelebbi előadás a valóság problémájáról március másodikán. Belépődíj nincs. Minden komoly érdeklődőt szívesen látunk.

Jorga professzor lett a bukaresti egyetem rektora

(Bucuresti-Bukarest, február 27. Az Uj Kelet tudósítójától. Ma zajlott le a bukaresti egyetemen a rektorválasztás amelyet hetekkel ezelőtt már hatalmas korteskedés előzött meg. A sajtóban, gyűléseken és nyílt levelekben folyó harc dőlt el, amennyiben a három libe-

rális, egy kormányzóparti és egy pártkonkivüli jelölt közül a pártkonkivüli Jorgát választották meg szótöbbséggel a bukaresti egyetem rektorának. Az eredmény Bukarestben általános fel-tűnést keltett.

A kolozsvári tábla elvi jelentőségű döntése a kisajátított földek megváltási áráról

(Cluj-Kolozsvár február 27. Az Uj Kelet tud. A kolozsvári tábla szenda dél előtt nagyjelentőségű kérdésben hozott elvi döntést. A Casa Centrala még annakidején megfélemezte az agrárbiroságoknak a kisajátított földek kifizetéséről szóló döntést azzal, hogy a földbirtokosokat tulságosan magas összegekkel kárpótolták a kisajátításokért. Egy ilyen per került ma tárgyalásra a kolozsvári tábla elé. T. E. földbirtokos megfélebezett ügyében történt döntés. A Casa Centrala dr. Eftimiu bukaresti a földbirtokost pedig dr. Hirsch Elemér kolozsvári ügyvéd képviselték.

Dr. Eftimiu a Casa Centrala álláspontját ismertette és hangsúlyozta, hogy T.

E. ügyében tulságosan magas kifizetést állapított meg az agrárbiroság. Az ügyvéd elvi ítéletet kért annak megállapítására, hogy a Casa Centrala a visszafizetések megállapításakor veszteg érte. Dr. Hirsch Elemér kifejezte, hogy a kisajátításokat intéző agrárbiroság speciális törvény alapján hozta meg döntéseit, azokat már ki is fizették s így a felebezésnek jogérvényessége nincsen.

Atábla döntése dr. Hirsch Elemér fejtegetéseit igazolta, amennyiben elutasította keresetével a Casa Centrala és a perköltések megtérítésére is kötelezte.

Adóhátralékjéért elvitték a varrógépét egy szerencsétlen, hadirokkant foltozó szabó házából

(Dej-Dés, február 27. Az Uj Kelet tud.) Egy szerencsétlen hadirokkant szabó tragédiája keltett általános részvétet tegnap Désen Dávid Mihály foltozó szabó, aki bár hadirokkant, semmiféle segélyben nem részesül, a legnagyobb nyomorban tengeli életét napi 50-60 lej keresetből. Dávid Mihályra 600 lej adót vetett ki az adóbizottság, nem számolva azzal, hogy ez az összeg fantasztikusan nagy egy szerencsétlen, nagy családu ember számára. Dávid Mihály igyekezett is kifizetni adóját és néhány napi keresetét megspórolva sikerült neki 170 lejt összegyűjtenie, amit be is fizetett a pénzügyigazgatóságnak. Hiába futott jobbra és balra, a hátramaradt 430 lejt nem tudta előteremteni. Nem volt egyéb leendője, mint az, hogy békében várja a következő menyeket. Nem kellett sokat várnia. A tegnapi napon megjelent a szabó lakásán Hajek végrehajtó és az egyetlen kereseti lehetőségét bűzcsító varrógépét a fennmaradt 430 lej adóhátralék fejében lefoglalta.

Dávid Mihály felesége, aki lázbetegesen feküdt, amikor a végrehajtó megjelent és bejelentette, hogy elakarja vinni a gépet kiugrott az ágyból és a gépre vetve magát, hangos zokogással könyörgött Hajeknek, hogy ne vegye el. A szabó négy apró gyermeke lérdén állva könyörgött kegyelemért Hajeknek, azonban a végrehajtó sokat tapasztalt szívet semmi sem tudta megindítani és a törvény nevében elvitte a varrógépét s ezzel Dávid Mihály kereseti forrását szállította el egy éhez és beteg család köréből.

Dávid Mihály az Uj Kelet dési munkatársához rohant panaszával és közbenjárását kérte, hogy visszadják varrógépét, mellyel napról-napra meg tud keresni annyit, hogy családjának egy-egy falás kenyereit biztosítsa. Dávid Mihály panaszával elsőnek látványos perceptorhoz kopogtattunk be, felvilágosítást kérve tőle, hogy a törvény melyik paragrafusára engedi meg, hogy Dávid Mihály varrógépjét elvegyék? A perceptor ur a következőket válaszolta:

— Kedves uram, ez attól függ, hogy milyen kedvében van a végrehajtó és mennyire tudja a helyzetet méllányolni. A világos, de kielégítőnek csöppet sem mondható felvilágosítás után Sofrocescu adminisztrátor urhoz kopogtattunk be, akit demokratikus gondolkozása embernek ismertek a városban, de ugyanakkor olyan, aki a törvény hez rendkívül szigorúan alkalmazkodik. Főlhaborodva jelentette ki, hogy neki az ügyről semmi tudomása nincs, mert nem tettek nála jelentést erről. Megígérte, hogy azonnal intézkedni fog, hogy a szerencsétlen szabómester, akinek megélhetése ezidőszent a végrehajtó kegyétől függ, vissza kapja a varrógépét. Nem lehet leírni azt a türelmetlenséget, amellyel Dávid Mihály ezt az intézkedést várja. (s. z.)

Megindult az eljárás a temesvári színház- és moziépítés ügyében. Temesvári tudósítónk jelenti: Megirta az Uj Kelet, hogy a temesvári városi tanács a színházépítés körül súlyos hibákat követett el, amelyeket egy új mozi felépítésénél is meg akart ismétetni. Az Uj Kelet cikkének hatására a temesvári ügyészség vizsgálatot indított a városi tanács építési árlejtjeinek kérdésében. Az ügyészség lefoglalta az ügyre vonatkozó összes aktákat és a városi referensek kihallgatása is megtörtént. A vizsgálat megindítását Temesváron általános meglepetéssel és óriási érdeklődéssel vették tudomásul.

Segrave őrnagy 450 kilométeres gyorsasági rekordot akar elérni gépkocsijával. Londonból jelentik: Segrave őrnagy, aki gépkocsijával rekordjavító gyorsasági kísérletre készül, az első kísérlet alkalmával már 290 kilométeres sebességet ért el. Az őrnagy kijelentette, bizonyosra veszi, hogy a hivatalos kísérlet alkalmával el fogja érni a 450 kilométeres gyorsaságot is. Segrave a Miss England motorosónakon is rekordjavítással próbálkozott, de ennek első kísérlete nem sikerült a beállított benzincsőtörés miatt. Az őrnagy a napokban a motorossal újra kísérletet tesz.

Özv. Fixel Albertné halála. Súlyos csapás érte az erdélyiszerte nagy tiszteletben álló szászrégeni Fixel családot. Fidesanyjuk, Fixel Albert anyakönyvvezető, rabnhelyettes özvegye, nyolcvan éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt szászrégeni híres caddiknak Hillel Poláknak leánya volt és messze földön híres volt jámbor életéről és jószívéről. A régi zsidó nagyszonyok típusa volt. Halála épen olyan szép volt, mint élete. Péntek este szenvedett el, miután előbb még végrendekezett s utolsó szavaival arra kérte fiait, maradjanak meg továbbra is becsületeseknek. Amikor utolsó perceit érezte, meghagyta környezetének, hogy a szombatot épen-ugy tartsák meg mint eddig, mert szombaton nincs helye a gyásznak. És valóban szombaton már nem is volt az élők sorában. Temetés vasárnap ment végbe óriási részvét mellett. Az egész város elzarándokolt a sírházhoz, hogy a kegyelet adóját az általános tiszteletben álló Fixel családdal szemben őrjíja. A gyászbeszédet Freund szászrégeni főrabbi és idősebbik fia, Ixel Dániel hitközségi jegyző tartották, a sírnál a diesőszentantoni és balásfalvi főrabbi, majd kisebbik fia, Fixel Vilmos, a Zsidó Nemzeti Szövetség nagytiszvisztársági tagja bucsuztatott a halottat.

A móri szánbányában kifogyott a szén. Székesfehérvárról jelentik: A móri szánbányában a szén teljesen kifogyott. Az üzemet beszüntették. Százötven bányászcsalád munka nélkül áll. A társaság mérnökei új szénrétzek után kutatnak a régi tárnák közelében.

Végcélja előtt lezuhant Le Brix repülőgépe. Párisból jelentik: A Havas tavi iroda tudósítójának közlése szerint Le Brix, Pallard és Jousse francia aviatikusok gépe nem messze utjuk végcéljától, Saigntól motordefektus következtében lezuhant és összetört. A távirat szerint a pilótáknak semmi bajuk nem történt.

Most van az ideje, amikor az ember a légzőszervek betegségeinek, grippe, torokgyulladás és hasonlónak van kitéve. Akj a minden gyógyszerárban és drogériában kapható PANFLAVIN pasztillákból naponta néhányat szájjában olvadni hagy, megszabadul a ragály veszélyétől és így a betegségektől meg lesz óvva.

Amannullah győzött. Londonból jelentik: Peshavari jelentés szerint Amannullah hadai összeütköztek Madan mellett a kubisztán-törzs csapatával. Amannullah csapatai győztek és elfoglalták Maidant. A győztesek folytatták előnyomulásukat Kabul irányába.

Zaleski májusban Romániába jön. Bécsből jelentik: Varsói jeltetés szerint Zaleski lengyel külügyminiszter májusban viszonzni fogja Miranescu látogatását.

Fizetésképtelen a temesvári Harangöntőde. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári harangöntőde egy millió 300 ezer lej passzívával fizetésképtelenséget jelentett be. A kiegyezési tárgyalások megindultak s miután a cég aktívái félmillió lejt tesznek ki, valószínű, hogy a hitelezők és a cég között megtörténik a kiegyezés.

Chaplin jobban van. Londonból jelentik: Hollywoodból jelentik, hogy Chaplin állapotában javulás állott be. Felgyógyulása a jövő hét végére biztosra várható.

Fog herceg. Le herceg tes a király tartott, ar számosan nem telje

— Ong

jelentik:

Wagner

öngyilkos

Halodkolv

háza. Tr

lognak, ho

ber Ernő

segéd az

szomszeds

akasztotta

— Fig

ügyben. A

működő á

ban a kö

Oscar Pe

hám Pui,

lia Bleich

Löwi, Ale

chenstein,

man Henri

kovits Hu

Uriul de

Albert Fle

chiteva, S

bert Erez

azonnal b

képviselői

a határoza

voltát.

— A bes

te ki a gy

koldulhass

aranygyelo

hogy Gyo

nélküli cig

rü, teljeser

ültatott. H

lmerite, h

Anna vala

szonnyal e

akkor öt é

sal kiegész

koldulni. K

őket, a gy

maradt.

gyermeket

lyezte el,

bestiális a

nyomozás

— A fra

tája a Kel

bol jelentik

detét vette

fikációs ja

a kamara i

felépült Br

Trotz

Oroszország

Daily Exp

melyben a

tatja, hogy

nem önké

— Halál

gyilkost. E

rablogyilk

Danentorp

esijában m

róság ma

— Epe-

és sargasá

— Ferenc Jó

vek működ

re serkenti

zoliák, hog

nösen hatá

zet kevés

égygyomor

szetárakba

üzletekben.

Közgazdaság

A magánüzemek megkapják a CFR-rel kötött szerződésük alapján járó megrendelésüket

(Bucuresti-Bukarest, február 27. Az Uj Kelet tud.) Még január második felében arról értesültek bizalmas forrásból a belföldi fémipari vállalatok, hogy a CFR-rel fennálló szerződésük ellenére a vasut be akarja szüntetni a magánüzemeknél a vagonok és mozdonyok javítását, illetve építését. Ezt az intézkedést, amelyet hivatalos helyen annak idején cáfoltak előttünk, az tette szükségessé, hogy a tavalyi deficit kiküszöbölése, illetve a stabilizációra való tekintettel szükségessé vált takarékoság szempontból.

A kormány 640 millió lejt törült a gördülőanyag javítására és felújítására szánt összegből.

Ez a költségvetési művelet nagy meglepést keltett az érdekelt nehezi ipari körökben, mert a CFR-től járó megrendeléseket minden valóját belekalkulálta 1929. évi üzleti és termelési programjába és ha a vasut ragaszkodik eredeti elhatározásához,

a gyárak kénytelenek lettek volna üzemüket leállítani, ami legalább 5000 munkás elbocsátását vonta volna maga után,

tekintve azektól az anyag: károktól,

amelyet ez a kétmilliárd befektetett tőkével rendelkező iparág szenvedett volna. A vasuti műhelygazdaság el is rendelte, hogy minden megrendelést függeszsenek fel és javításra se küldjenek többé kocnikat és lokomotivokat a magánüzemeknek.

A komoly veszedelemmel fenyegető helyzet arra készítette a napokban a fémipari és bányavállalatok országos szövetségét, hogy küldtesse legelőször Madgearu ipar és kereskedelemügyi, Alebra közlekedésügyi, Raducanu munkahelyi és Popovici pénzügyminiszter elé, akiket sikerült is meggyőzni arról, hogy a CFR intézkedésének milyen súlyos következményei lehetnének. A miniszterelnök hozzájárulásával azután a kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésében úgy oldotta meg a kérdést, hogy

a CFR ujjaépítésére szánt 35 millió dolláros kölcsönrésztől fogják az esedékes megrendeléseket feladni a magánüzemeknek

és ezzel elkerülhető lesz a vasut szerződésessége, amely igen hátrányos következményekkel járhatott volna az államra is.

Törvény készül az autóbuzszforgalom szabályozásáról. Bukarestből jelentik: A kormány elrendelte, hogy a városközi autóbuzszforgalom az eddig érvényben levő speciális engedélyek alapján továbbra is működhesse az addig, a míg a kérdés szabályozó törvényjavaslat törvényerőre nem emelkedik. A javaslat egyébként közelebből a kamara elé kerül.

SPORT

A kolozsvári országos vívóverseny. Szombaton délután 4 órakor veszi kezdetét a Haggibbor Kolozsvár városi törzses kardvívó egyéni bajnokságáért kiírt országos vívóverseny. Az ország minden nagyobb sportcentrumából érkeztek nevezések és már most megállapítható, hogy a verseny mezőnyében csak a legnehezebb küzdelem árán lesz lehetséges a város bajnok címe az elnyerése. A vívóversenyre a következők nevezésük történtek: Aradi Torna Egylet: Weinberger István, Reich György, Clubul de Scrima Cluj: Adrian Dehelean, KAC: Losonczy Mihály, Bartunek J., Lánckzy László, Dózsa Gy. Mezei Gyula, Hintz György, Haggibbor: Mózes Jenő, Herczeg Tivadar, Sámson Andor, Stein B., Spitzer Ferenc, Fischer Béla. A kardversenyre a következők neveztek be: Aradi Torna Egylet: Winternitz István, Weinberger István, Stern Endre, Clubul Sportiv Mures: Dimitru Ursica, Marosvásárhelyi Sportegylet: Szabó L., Nánásy János, Daboczy Mihály, Csizsán Lajos, Cercul Sportiv Aeronautie Bucaresti: Cap. V. Baranyai, Szatmári Sport Egylet: Törzsök István, Erdélyi László, Buchla Ernest, Melcher Sándor, Clubul de Scrima Cluj: Adrian Dehelean, KAC: Losonczy Mihály, Bartunek J., Lánckzy László, Dózsa György, Mezei Gyula, dr. Pollák Miksa, dr. Kühbacher Árpád, Hintz György, Haggibbor: Mózes Jenő, Spitzer Ferenc, Erdős László, Fischer Béla, Sámson Andor, Lakos István, Stern Béla.

A Haggibbor Sportegylet országos vívóversenyének gyors és zökkenés nélküli lebonyolítására kiváló zsűri gárda meghívásával gondoskodott. A zsűri elnöke dr. Ioan Cosma, tagjai dr. Dávid János Targumnes, Pop Ma-

rian őrnagy, dr. Gabányi Imre, ifj. Szele Márton, Eichner Andor, Dsida Jenő, Gombos Béla, Stotter Akadár, Barla Győző és Zador Árpád. A Haggibbor vívószakosztálya felkéri a zsűri tagokat, hogy szombaton délután 10-4 órakor a rom, kath főgimnázium tornatermében megjelenjen szíveskedjenek, hogy az egyes versenyre vonatkozó dolgokat megbeszélhessék.

Színház-Művészet

A Magyar Színház műsora:

Csütörtök: Ida regénye. (Ujdonasz először. Gárdonyi Géza dramaturgja regénye. Premiere bérlet 30. szám Sorozatszám: 285.)
Péntek: Ida regénye (2-odszor. Napi bérlet 29. B. Ssz.: 286.)
Szombat d. u. fél 4-kor: Böcs Nánán. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Borbély István. Ssz.: 287.)
Szombat este fél 9-kor: Ida regénye. (3-adszor. Napi bérlet 29. C. Ssz.: 288.)
Szombat este 11-kor: Boross Géza budapesti kabaré-társulatának vendégjátéka (Főlépnek: Boross Géza, Sándor Stef, Bánhidy Ion, Szentiványi Kálmán, Simándy József. Ssz.: 289.)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Boross Géza budapesti kabaré-társulatának vendégjátéka (Rendes helyárakkal. Teljesen más műsor. Ssz.: 290.)
Vasárnap d. u. 6-kor: Ida regénye (4-szer. Rendes helyárakkal Ssz.: 291.)
Vasárnap este 9-kor: Boross Géza budapesti kabaré-társulatának vendégjátéka teljesen más műsorral. (Bérlétszűnetben Ssz.: 292.)
Hétfőn este fél 9-kor: Ida regénye. (5-ször. Napi bérlet 30. A. Ssz.: 293.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön: 4-kor és 6-kor: Halálhíd.
Pénteken: 4-kor és 6-kor: Halálhíd.
A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:
Csütörtök: Medea (gyermekelőadás.)
A színház iroda közleményei:

Ma este Ida regénye premiéréje. A Gárdonyi Géza művéből dramaturgizált Ida regénye, melynek Budapesten a Magyar Színházban fenomenális sikere volt s állandóan zsúfolt nézőtér előtt adják, ma lesz nálunk a premiéréje. Második előadás pénteken, harmadik szombaton, negyedik vasárnap 6 órakor, ötödik hétfőn.

Ma és holnap a Halálhíd utójjára: René Adoréeval. A Halálhíd című, mélyen megrázó, nagyszabású 8 felvonásos filmdráma René Adoréeval a főszerepben már csak ma és holnap látható a magyar színházban. Előadások 4 és 6 órakor.

Boross Béza budapesti kabaré-társulata Kolozsvárról. Annál egy egész évig mulatott Budapest közönsége, azt Kolozsvár két nap alatt megkapja: A legnépszerűbb budapesti kabaré-együttes, a Boross Géza kabaréja játszik szombaton este 11-kor, vasárnap délután fél 4-kor (fehér kabaré) és vasárnap este 9-kor a magyar színházban. Mind a három előadás más-más műsor.

Vasárnap délelőtt 11 órakor mozimatiné gyermekek számára 15 és 16 lejes helyárakkal. Nagyszerű, változatos műsora lesz vasárnap délelőtt 11 órakor a magyar színházban tartandó matinének. Helyárak 15 és 10 lej.

Hirdessen az Uj Keletben

Fogadónapot tartott a walesi herceg. Londonból je entik. A walesi herceg tegnap a Szent János palotában, a király képviseletében, fogadónapot tartott, amelyen a főméltóságok közül számosan és a diplomáciai testület csaknem teljes számban részt vettek.

Öngyilkosok szája. Budapestről jelentik: Az egyik koruti szállodában Wagner Erzsébet artistánő verőnőhalál öngyilkosságát kíséretelt követett el. Halodkolva szállították a Rókus-kórházba. Tragikus érdekessége van a dolognak, hogy egy órával később Kjauber Ernő huszonnyolc éves kereskedősegéd az artistánő lakásával közvetlen szomszédságban levő szobában felakasztotta magát és meghalt.

Figyelmeztetés állampolgársági ügyben. A Cluj Curtea de Apel mellett működő állampolgársági bizottság újabb a következők ügyében döntött Oscar Perlmutter, Deva, Izidor Abraham Pui, Welsz Áron Sibiu, väd. Amalia Bleicher, Victor Eberlein, Terezia Löwi, Alexa Grünbaum, Alexa Reichstein, Emanuel Izrael Cluj, Handelsman Henrik Alba Iulia, Herman Henschkovits Huedes, Abraham Grossman Uriul de Jos, Iacob Reszler Bistrita, Albert Flegel Deva, Samuel Glück Recheva, Samuel Edelman Sebes, Adalbert Erezman Turda. Az érdekelték azonnal személyesen, vagy igazolt képviselőik útján kell megérdeklődniük a határozat kedvező, vagy kedvezőtlen voltát.

A bestiális anya tüzes vassal égette el a gyermeke szemét, hogy jobban koldulhasson. Zimonyból jelentik: Az aranygyelováci hatóságoknak feltűnt, hogy Gyorgyevics Krata foglalkozás nélküli cigány egy feltűnően fehér bőrű, teljesen vak, tizenöt éves fiatal koldutartó. Kivallatták a cigányt, aki beismerte, hogy a fiu anyja, Ritzmann Anna valaha a szeretője volt. Az asszonnyal együtt megbeszéltek, hogy az akkor öt éves kisfiu szemét tüzes vassal kiégetik, hogy határozottan tudjon koldulni. Később az asszony elhagyta őket, a gyermek azonban a cigánynál maradt. A hatóság a szerencsétlen gyermeket a vakok intézetében helyezte el, a cigányt letartóztatták, a bestiális anya után pedig széleskörű nyomozás indult meg.

A francia kamara ratifikációs vitája a Kellogg-egyezmény felett. Párisból jelentik: A kamarában tegnap kezdetét vette a Kellogg-egyezmény ratifikációs javaslatának vitája. Résztvett a kamara ülésén az influenzájából most felépült Briand külügyminiszter is.

Trotzkij nem önként hagyta el Oroszországot. Londonból jelentik: A Daily Express közli, Trotzkij cikkét, melyben a volt népbiztos azt hangoztatja, hogy kényszer hatása alatt és nem önként hagyta el Oroszországot.

Halálraítéltek egy német rablógyilkost. Berlinből jelentik: F. Hopp rablógyilkost, aki egy évvel ezelőtt Danentorp gyárost a D. vonat hátkocsijában megölte és kifosztotta, a bíróság ma halálra ítélte.

Epe- és májbetegségeknél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes "Ferenc József" keserűvíz a hasi szervek működését élénkítő tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vízzel kevéssé lórró vizzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Felhívás a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara kerületéhez tartozó összes iparvállalatokhoz. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium, mint ismeretes, rendeletileg szabályozta a kamarai igazgatóság tagjainak választására jogosult iparostagoknak a választói névjegyzékbe való felvételét. E re. delet értelmében a nagyipari csoportba azok az iparüzemek veendőek fel, amelyek legalább öt loeröt (HP) és huz munkást foglalkoztatnak. A kamara felkéri tehát az összes iparvállalatokat, amelyek a fenti rendelkezések értelmében a nagyipar csoportjába tartoznak, hogy hat napon belül közöljék az üzemükben használt hajtóerők és foglalkoztatott munkások számát, hogy ennek alapján az érdekelteket a választói névjegyzékbe az őket megillető helyre felvehessük.

Külföldi ajánlat a bukaresti kikötő építésére. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium ajánlatot kapott egy külföldi banktól a Bukarest-Oltenta csatorna építésére és ezzel kapcsolatban a bukaresti kikötő felépítésére is. Az ajánlatot beható tanulmányozás tárgyává tessük.

A muzsikus ember

Irta: Salom Aléchem. — Szabó Imre fordítása

Stempenyu? Micsoda név ez? Mi lehet, ki lehet az, akit Stempenyunak hívnak?

Ne törjék a fejüket sokáig, Stempenyu nem név, ez csak afféle becéző szó, amit hősünk apjától örökölt névgyanánt ugyan, de nem volt anyakönyvvel sehol, még a rabbinál sem. Hősünk apja, békeség vele, Berele Basszus volt, vagy Berl Stempenir, aki ki tűnően húzta a vonót a nagybögő, mellesleg kitűnő »badchen« volt, lakodalmi tréfacsináló, ügyes rimelő, egyáltalán kitűnő bohóc, aki egészen ritka sok oldalaság fölött rendelkezett. Amikor megjelent egy-egy esküvőn, az emberek alig várták, hogy megkezdődjék a lakodalmi vacsora, hogy mulassanak az ő kunsztjain. Hol koldusnak öltözve jelent meg, hol mint kozák. Kiforgatta a szeméit, mint egy örült, aztán meg táncolt, mint egy mackó. Az ilyen és hasonló mókáival Beri nagyszerűen hangulatban tudta tartani a közönséget. De ezenfelül egy szindarabot is szokott eljátszani, amelynek ezt a különös címet adta: »Stempenir«. Ezért nevezték őt Berl Stempenirnek. Ezt a becsülettel szerzett, tisztességes nevet azután egyetlen fia, Jankele is örökölte, akit kurtán Stempenirnek neveztek, később azonban, minthogy e név viselője a legszimpatikusabb emberek egyike volt, a lágyabb hangzású Stempenyura változtatták. A Stempenyu név azután örök időkre megmaradt rajta.

Amint látjuk tehát, Stempenyu, nevével a mi Jankeleknak apjától örökölte, Berl Basszustól, vagy helyesebben Berl Stempenirtől, aki muzsikos volt és kitűnően tudta kezelni a brácsát. Ennek apja viszont Schmulek Trompeter, mestere volt a trombitafúvásnak, viszont nagypapa: Felwisch Zimblér a cimbalmot ütötte virtuózitással és dédapja: Efraim Wajol... szóval Stempenyu muzsikusi ivadék volt, aki visszatekinthetett tíz generációra és nem kellett szégyenkeznie, mint ahogy általában nálunk, zsidóknál, a szó közöttünk maradjon, az emberek szégyenlik apjuk mesteriségét. Nem csoda az olyan hírnév, mint amilyen fölött a mazelpekkel Stempenyu rendelkezett, az ilyen világnév, mint amilyent ő szerzett magának, valóban nem kicsiny dolog... Milyen könnyű csak ugy odamondani: Stempenyu! És milyen nehéz ilyen nagyírú családból származni s ilyen jó muzsikusként lenni!

Ha egy zsidó ember meghallgatta Missi Belzer énekest, Chmelniczkből, Godek badchent Gontejarszkból, ahogy verseket és éneket improvizáltak, — vagy ha meghallgatta az ember a mazelpekkel Stempenyut, akkor azt kellett mondani, én nekem egészen különös érdemeim vannak, hogy az isten ilyesmit megérni engedett. Az órákat amikor az ember hallgathatta ezeket a mestereket, rendszerint életének legszebb óráiként könyvelte el. Amiből eléggé kiderül, hogy Stempenyu nem volt közönséges muzsikos. A zsidók szeretik a muzsikát, zsidó ember odavan egy melódikus dalért, ezt el-lenségeink sem fogják elvitatni. Viszont próbáljuk csak megfordítani a nyárs végét: vajon mikor hall zsidó ember muzsikát? Mikor van nekünk olyan nagy örömeink, hogy törőünk

muzsikával és táncol?

Azonban mondhattok, amit akartok, elvégre mi mégis hozzáértő emberek vagyunk és valamin csak tudunk a zenéhez és a muzsikához. Például, Ha jön egy kántor, egy igazi »chazn« valamelyik zsidó városba, mindnyájan úgy futnak a templomba, mintha kergetnék őket, mert feltétlenül hallgatni akarják az új énekest. Lakodalmon a muzsikust hallgatni kötelesség, ugy-szólván zsidó micve, mintha a Szentírás, vagy a Talmud követelné... Hallottátok már, ha lakodalmi muzsikát? Az egész társaság, apraja, nagya tisztességgel, áhitattal ül és a muzsikuskok szintén meghatódottan ülnek és játszanak. Ha komoly darabot adnak elő, megindítják vele a szíveket, valóságos erkölcsöt fakasztanak az emberben, a hegedű vonója alól sírások fakadnak, a vonó ugrándozik a vastag huron, a többi instrumentum pedig kíséri a zenét, a melódia egyre komolyabbá, egyre szomorúbbá válik. A társaság néfélyen elszomorodik, mindenki elmerül gondolataiba és leereszti fejét. Közben az emberek ráteszik ujjaikat a tányérra, vagy csipkednek kis kenyérbelet és galacsint sodornak. Mindenki emélyül saját gondolataiba, saját szomorúságába, mert hiszen mindenkinek megvan a maga kis bajocskája. Gondokért zsidó ember nem megy a szomszédba. A szomorú énekek hangok összeolvadnak a szomorú gondolatokkal és a hegedű minden jaja visszhangra talál a lakodalmások szívében. Hiszen maga a szív általánosságban, de különösen a zsidó szív valami hegedűféle. Nyomd csak meg a hurokat, és nyomban különböző, leginkább szomorú hangok buzognak fel belőle. Csak jöjjön egy igazi muzsikos, aki érti a szív instrumentumát, aki úgy tudja kezelni, aki olyan mestere a muzsikának, mint Stempenyu.

Igenis, Stempenyu mester volt! Ha kezébe vette a hegedűt és egyetlen zongorát, a hegedű máris beszélni kezdett, szavakat beszélt, mintha nyelve lett volna, akárcsak az élő ember... Stempenyu egy gyors mozdulattal baloldára vágta a fejét, hosszú fekete haja leomlott széles vállára, fekete, káprázó szemei felfelé néztek, elsápadt, fehér lett, halálosan fehér — egy perc és vége Stempenyunak! Már nem látják őt, csak egy kezét lehet látni, a mely fel és alá táncol, különböző hangok törnek fel, kelemetlen szomorú, szívet megkapó hangok, amelyek behatolnak a lélek mélységeibe és kiszívják az erőket. Megnedvednek a szemek, a zsidók sóhajtoznak, a zsidók keseregnek, a zsidók sírnak... És Stempenyu? Ő maga sem tudja, hol van voltaképen, annyira benne van a saját játéka hangulatában... Ha azután vége a játéknak, félredobja a hegedűt és a szívéhez kap... A társaság felébred, mintegy álcmbók szomorúan édes álomból, a zsidók, ez már így van, ki tudja hány generáció óta, kifejezik csodálkozásukat, hangok össze-visszasága halatszik, mindenki csak beszél, csodálkozik és dicséri, ki nem jönnek a meglepődésből, nem tudnak eléggé dicsérni. Ő Stempenyu, ő Stempenyu!

Különös varázsa volt Stempenyu játékának, amikor fiatal leányok hallgatták. Ott állottak, mintha gyökeret vertek volna, mozdulatlanul, mint kirakatokban a bábuk. Szemeik odameredtek Stempenyura és varázshegedűjére és valahol a korzet tájékán egy szivecske kopog... kezdett:

Tik! Tikó Tik!

És egy-egy eltűnt a sóhaj lehetett hallani.

(Folyt. köv.)

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Csütörtök, február 28. — Budapest, 9.15. Trió hangverseny; 12.05: Gramofonhangverseny. Szünetben hírek; 16: Rádió Szabad Egyetem; 17.40: Baranyi János zongorahangverseny; 18.40: Gyorsirási tanfolyam; 19.25: Angol nyelvoktatás; 20: A névtelen hajó — háromfelvonásos színjáték előadása a Studióból; 22: Időjelzés, hírek. Utána cigányzene. — Bécs, 16: Silding kvartett; 19.30: Vera Schwartz és José Rogatschewsky hangversenye. Utána jazz-zene. — 5. G. B. Daventry Experimental; 16.30: Orgona-hangverseny; 20 August Morrison zongorahangversenye. — Köln, 17.45: Operarészlet; 20.30: Német népdalok. Közreműködik C. Stempel Nottebolm hangversenyénekese; 22 Farkas Miska zenekarának hangversenye 2. L. O. London 5xx Daventry, 16: Zongora-saxett; 18.48: Beethoven-zongorahangverseny; 21.30: Dalest. — Milano, 20.30: Fratelli Crispino E La Comara c. operájának közv. — Nápoly, 17: M. Sanarico (sopran) hangversenye; 21.02: Lehár: Éva c. operettjének közvetítése.

Péntek, március 1. — Budapest, 9.15. Hangverseny. Pálffy Mária operaeénekese, Radó Magda gondokaművész, Nánassy Erzi zongoraművész közreműködésével; 12.05: Trió hangverseny. Szünetben hírek; 16 óz. Pósa Lajosné Pósa bácsi meséiből olvas fel; 17.40: Cigányzene; 19: Francia nyelvoktatás; 20.50: Hangverseny közreműködik: Hír Sári zongoraművész és Csóka Béla operaeénekese; 22.20. Zenekari hangverseny. — Bécs, 16: Délutáni hangverseny, Frida Strojmgg hangversenyénekese közreműködésével. — Bern, Rossini: A sevillai borbély c. operájának előadása. — Frankfurt, 19.30: Szórakoztató zene; 21; Puccini: Bohéme c. operájának előadása gramofonon. — 2. L. O. London 5xx Daventry, 12: Hegedűhang-

verseny; 18.45: Beethoven-zongorahangverseny; 22.45: Cecil Dixon zongorahangversenye. 23: Táncczene. — Nápoly, 17: Dóra Nardi (sopran) hangversenye; 21.02: Petrelle »Jone« c. operájának közv. — Róma, 13: Rádió trió; 20.45: Varney »J. Moschettieri Al Conento« c. operettjének közv.

Szombat, március 2. — Budapest, 9.15: Gramofonhangverseny. Szünetben hírek; 12.05: Cigányzene; 13: Idő jelzés, időjárásjelentés; 17.40: Zenekari hangverseny; 19.15: »A hamburgi menyasszony« c. operett előadása a Studióból; 22: Időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Utána cigányzene. — Bécs, 17.35: Kamarazene, Lola Rubinstein zongoraművész közreműködésével; 19.20 M. Gardi hangversenyénekese dalestje; 19.50: Egy operett előadása. Utána est hangverseny. — Berlin, 17: Délutáni hangverseny. 20: Jean Gilbert-est. Hangverseny és ének a szerző műveiből. — 5 G. B. Daventry Experimental, 15: Zongora sextett; 16.30. Táncczene; 20: Fr. D'Er-langer »Tess« c. operájának közvetítése; 22.30: B. Davidson (hegedű) és M Corran (alt) hangversenye. — Kassa, 20.50: Smetana-est. zenekari hangverseny, L. Jakubicek hangversenyénekese közreműködésével. — Königsberg, 20: P. Smetana: Die verkaufte Braut c. operájának közv. —

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állatkeresőknek 30 százelek kedvezmény. Apóhi detések díja előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellette van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Szakképzett vas-kereskedés-ged azonnal belépésre állást keres. Vádeken is. — Szives ajánlatokat »Ambicó« jellegre a kiadóba ker.

Raktár számára három egymásba nyíló, egyenként 30 m² helyiségből álló földszinti részt keresünk Ferencz József-ut közleiben. — Választ »Prompt« jellegre a kiadóba, 16:4

F. hó 25-én este a mezőt legdi állomáson elloptak egy barna kezításkát, egy sötét-kék báránvgilésos téli kapátot és sötétzöld plusz köntösben tatesz és teitint. Nyomra-vezetőt kérem adja le címét a kiadónivalat-ban. Illo jutalomban részesül.

Hajhullás és hajkorpa ellen legjobb szer az »Egger-Petrol«
Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban

Hunwald
Ciu, Str. Vlahuta (vot Bolyai-u.) 3. telecien 1-47 szám

füvegeszolda és tüköryár. Tábla-üveg raktár és füvegeszöl vállalat. Hibás tükörök újra fonsorozása

EGÉSSZÉG

Germandree
FOGPASZTA ÁLTAL

SZEFEK
KIADÓ
ELŐZ
Egy
Né
Fy

X év
1929
* 568

A na zsi

Voltaképe dóságnak a vagy az új ez idén? Tominózus jobban nyul lassanként a probléma. A at. A román rozott, hog végrehajtása március 31-falusi lakos indult meg, naplár szer május 5-re s ban azzal é husvét ne

Amikor a táció már ves dett éhem, szinódust, szeptedélyos hogy a husv cius 31-én f a határozalo közölték az a pásztortól lecsillap táció tovább fajult el. A csaknem kiz kozott, az er falvak nund vette tudomá Besszarabiáb tálanágáról nek napról-n besszarabiai ráltak, hogy akkor amiko a husvét de hogy akik a je meg a li a szent szinó kiárolog m papság a bus A szinodus arábiában c gol. De hogy nem kiárolo dik világozar azok a kezek besszarabai idezik. Egy kormánybukt. Annak a más kölcsös akár falvakban zsidókerdes a helyekről su agítanak ho mert a kormá pravosz'áv hu Igy lesz a lási jelszavak kérdés söt ig különböző po Nekünk a m fogásunk sino zeki pártok os

URANIA
mozgó